
Francouzští studenti se bojí husitství

Francouzští studenti se bojí husitství

Profesor Maur si vytvořil silné pouto k zemi galského kohouta. Roky, kdy navštěvoval tamní univerzity, přednášel o evropských dějinách a zval francouzské profesory k návštěvám domoviny, se mu nyní zúročily v podobě významného ocenění francouzské vlády. Nevěří v objektivitu historického výkladu a v současnosti pátrá po paměti hor.

Před několika dny jste získal prestižní titul rytíře Akademických palem. Co pro Vás toto ocenění, udělované francouzským předsedou vlády, znamená?

Když jsem otevřel dopis z francouzského velvyslanectví, byla to v první řadě velká radost. Ta cena je i určitým zadostiučiněním, protože jsem poměrně intenzivně, jak ve Francii tak v Praze, spolupracoval s francouzskými historiky a myslím, že jsem tu přispěl k poznání francouzské historiografie, jejích metod a výsledků. Doufám, že nejenom u nás, ale jistou měrou i ve Francii, když jsem výsledky naší spolupráce předával tamním studentům.

Ve Francii jste působil na několika univerzitách, ať už to bylo v Paříži, Lille nebo Montpellier. Na kterou z nich vzpomínáte nejvíce?

Každá je něčím specifická, nejhezčí vzpomínky mám možná na univerzitu v Aix-en Provence, kde jsem byl jako mladík na stáži. To jsem ještě samozřejmě neučil, ale seznámil jsem se tam poprvé blíže s francouzskou historickou literaturou a vlastně i francouzskou zemí. Tehdy v roce 1964 jsem v průběhu tří měsíců procestoval celou jižní Francii.

Po organizační stránce jste velmi aktivní. Zvete do Prahy kolegy z francouzských univerzit, podílíte se na pořádání různých konferencí. Hodláte v tomto snažení pokračovat?

Ano, ale takové akce jsem nejvíce organizoval v době, kdy jsem na FF UK působil jako ředitel Ústavu českých dějin. V té době jsem byl tímto směrem aktivní opravdu dost. Ta spolupráce probíhala na dvou rovinách – buď s pražským „CEFRESEM“ (Centre français de recherche en sciences sociales – pozn. red.), nebo s profesorem Michelelem na Sorboně. Ten rozvíjel spolupráci s naší univerzitou už dlouho, díky němu jsme tu pořádali individuální přednášky, ale i tematické diskuse. Hovořila tu spousta významných francouzských odborníků, jmenoval bych alespoň Alaina Corbina, nedávno u nás mimochodem vyšla jeho velmi zajímavá kniha o dějinách vůni, nebo Christophera Charlese ze Sorbonny, který tu měl velmi zajímavou přednášku o intelektuálech 19. století.

Máte zkušenost s výukou jak českých, tak francouzských studentů historie, našel byste mezi nimi nějaké rozdíly?

To je těžké srovnávat. Až na jednu výjimku jsem učil ve Francii v rámci krátkodobých, většinou měsíčních, pobytů a za takovou dobu nelze vyvozovat příliš závěrů. Ti studenti, které jsem učil v Paříži, to byla skupina, která se vyloženě zajímala o středoevropské dějiny, takže spolupráce byla bezvadná.

Jaký mají francouzští studenti obecně zájem o středoevropské, potažmo české dějiny?

Seznámil jsem se především se studenty, kteří takový zájem měli, ale vím, že ty znalosti obecně nejsou veliké. Není to jejich chyba, spíše takový obecný rys. Historiografie západoevropských zemí se orientuje především na velké země, na menší jen výjimečně, pokud mají v dějinách zásadní význam. Evropa je pestrá a kulturně rozdílná a každý národ měl svá specifika, autonomní postavení. Neznalost v tomto ohledu tedy ani nelze vyčítat. Uvedl bych příklad ze zkoušek na univerzitě v Lille, kdy dostal student otázku z českých dějin, konkrétně husitství. Prosil pak zkoušejícího, aby si mohl vytáhnout cokoli jiného.

Když přijde řeč na české dějiny, je nějaké téma, které si francouzští studenti ihned vybaví?

Znají spíše nejnovější dějiny, a to platí obecně. Pokud se někdo zabývá střední Evropou, soustředí se většinou na dějiny novodobé.

Eduard Maur (*1937)

Vystudoval na FF UK obor dějepis - čeština. Od roku 1962 působí na Ústavu českých dějin FF UK, kde v současnosti vede seminář českých dějin raného novověku. V letech 1990. letů působil jako hostující profesor na několika francouzských univerzitách (Lille, Paříž, Montpellier), účastnil se mezinárodních vědeckých projektů ve spolupráci s historiky Rakouska a Německa. V letech 1993-2000 stál v čele Ústavu českých dějin FF UK. Ve své odborné práci se zaměřuje na české dějiny raného novověku s přesahem do středověku i do nejnovějších dějin. Po roce 1989 pomáhal organizovat řadu přednášek především francouzských odborníků, např. historiků Alaina Corbina, Charlese Olivier Carbonella nebo Christophera Charlese.

Na FF UK působíte už od roku 1962, jako historik jste zde tedy zažil jak rok 1968, tak rok 1989. Jak hodnotíte právě poslední zlom v roce 1989 z profesního hlediska?

Ten rok si spojuji s velkými nadějemi a z profesního hlediska musím říct, že se mi splnily. Pokud jde o vysokou školu a vysoké školství obecně, především se otevřela svoboda bádání a odešli lidé, kteří spojili působení na vysoké škole s politickou kariérou.

Kdy, myslíte, bude možné události roku 1989 objektivně hodnotit z hlediska historického, nebo obecně, po jak dlouhé době lze přistupovat k hodnocení nějaké události jako historického momentu?

To je trochu iluze. Žádnou historickou událost nelze hodnotit zcela objektivně. Před několika lety jsem například viděl diskusi o 2. světové válce, kde významný současný historik mluvil o tom, že naše generace nemůže tuto válku objektivně zhodnotit, protože ji zažila. Ale ani další generace ji objektivně nezhodnotí, a to ze dvou důvodů. V mnohém směru bude to naše hodnocení pravdě bližší, protože jsme mnohé věci, které nejsou nikde zaznamenány. Jsou to zážitky, které nám umožňují řadě věcí porozumět. Generace, které přijdou po nás tyto vlastní zkušenosti mít nebudou a kromě toho si do historického výkladu budou promítat svoje vlastní vazby na politický směr či filosofické postoje a také svoje vlastní zážitky. Každá doba hodnotí určitou událost svými očima a představovat si, že jednou někdo předloží naprosto objektivní, trvale platný a neměnný obraz, to je iluze.

Čím konkrétním se zabýváte v současnosti?

Dopisuju knihu Paměť hor, která byla mimochodem také inspirována francouzskou historiografií, zejména pracemi Pierra Nory o historické paměti a pokouším se sledovat, jak v 19. století, kdy počíná zájem o horskou turistiku a cestování, byly s těmito horami spojovány nacionální a historické konotace. Příkladem může být Šumava jako vlasti hráz, Říp jako kolébka Čechů a podobně. Jinak v rámci vědeckého výzkumného záměru na další období bych se měl především vrátit k problematice, pro kterou jsem už od 60. let vydatně čerpal právě z francouzské metodologie, a to historické demografie.

Tomáš Sachr